

Compareixença de Joan Martí i Castell davant el Parlament de Catalunya

L'Institut d'Estudis Catalans (IEC) fa temps que col·labora amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya, conscients, l'un i l'altra, que s'ocupen de qüestions lingüístiques d'interès social: la codificació i la normalització de la llengua catalana, en el sentit més ampli del terme. L'IEC, mitjançant la Secció Filològica (SF), n'és l'acadèmia nacional i la llengua de signes, en tant que llengua natural, necessita també la codificació corresponent, gramatical i lèxica, per a ser utilitzada en tots els registres i per a la comunicació en qualsevol àmbit del saber.

La Secció Filològica de l'IEC ha volgut obrir de bat a bat les portes a la recerca de la llengua de signes catalana, i en relativament poc temps hem fet grans passos; però és obvi que tots sols no arribaríem gaire lluny. La premissa, sense la qual la bona voluntat no serveix prou, és que els governs —i també els representants polítics de la societat— assumeixin una responsabilitat directa en temes tan transcendents com aquest. I estem altament satisfets que vostès, en la condició de parlamentaris, hagin volgut fer-ho. És un avenç realment extraordinari, que ens estimula i ens demostra que, quan es vol assolir una fita, es pot.

Ens queixem, amb tota la raó, del menyspreu que suposa el fenomen de la minorització d'algunes llengües orals, com la nostra; però, paradoxalment, no som prou sensibles a la necessitat del col·lectiu amb discapacitat auditiva de comptar, sense traves, amb l'instrument que els permet expressar-se amb rigor i precisió. Les llengües de signes reflecteixen la idiosincràsia irreplicable de les comunitats de què són pròpies, exactament igual que les llengües orals.

La ciència en general solament té sentit si es posa al servei del progrés de la societat, al servei del benestar de les persones, col·lectivament i individualment. La ciència del llenguatge no n'és una excepció i ha de procurar, doncs, en aquest sentit eliminar

qualsevol barrera en la comunicació i en l'accés de tothom al món de l'educació, de la formació i al mercat laboral, amb igualtat d'oportunitats.

És un guany realment històric que el Parlament de Catalunya reconegui oficialment, explícitament i legalment la llengua de signes catalana i que aquesta institució explani les mesures que garanteixin els drets dels usuaris en els diversos àmbits de la vida quotidiana. La Llei de la llengua de signes catalana ens fa avançar en la maduresa democràtica. Una llei que impulsa el desenvolupament personal i la inclusió de tots els ciutadans en la vida social. Ens n'hem de felicitar i els felicitem a vostès com a protagonistes essencials.

La SF de l'IEC, el juny de l'any 2005, va presentar la primera gramàtica descriptiva de la llengua de signes catalana: *Gramàtica bàsica de la llengua de signes catalana*, una obra que tingué el suport de la Generalitat de Catalunya, concretament a través dels departaments d'Educació i de Treball, la qual cosa demostra la finesa de la seva sensibilitat. No hauríem de retrocedir mai en aquest camí que tots plegats hem emprès. La normalització de la llengua de signes catalana implica un treball sistemàtic per a establir un estàndard de consens, que n'ha de ser la base de l'ús extensiu en tots els contextos: educació, mitjans de comunicació, Administració, etcètera.

L'elaboració d'una llei per a la llengua de signes catalana significa la restitució dels drets lingüístics i cívics a un grup de persones, que és molt més ampli que no pensem generalment, i que ho reclama des de fa més de cent vint-i-cinc anys. Ens posem, en aquest sentit, a l'altura dels països europeus més avançats, en què les llengües de signes interessin a tots els ciutadans, siguin o no habitualment signants. Ens movem, en definitiva, en el terreny del respecte a la diversitat lingüística de què Catalunya sempre ha fet gala exemplarment.

Amb la defensa de la llengua de signes catalana, defensem la nostra llengua pròpia; una llengua viva, dinàmica, absolutament necessària per a les persones sordes i sordcegues; una llengua que fa gran el patrimoni lingüísticocultural universal.

En nom de la SF de l'IEC, si m'ho permeten, vull expressar públicament la gratitud a tots vostès, al Parlament de Catalunya. I vull remarcar que el Parlament de Catalunya ha estat un dels primers de tot l'Estat espanyol que ha fet constar a l'Estatut la llengua de signes. Aquest avenç millorarà, sens dubte, la qualitat de vida de totes les persones sordes i sordcegues.

Vull acabar la meva intervenció fent una reflexió i una sol·licitud que desitjo que no interpretin com la pretensió, ni tan sols la intenció, d'interferir en allò que és exclusivament de la seva competència.

Vostès saben molt millor que no pas jo que qualsevol llei o disposició que regula un aspecte concret de la vida dels ciutadans pot acabar esdevenint una declaració de

bones intencions no eficaç, si no preveu els recursos necessaris, materials i humans, per a desenvolupar-la.

Vaig assistir personalment a una sessió del debat d'aquesta Llei que ara ens ocupa, convidat generosament per vostès. Vaig copsar-hi, amb satisfacció, la unanimitat de tots els grups parlamentaris, sense ni una sola excepció, a considerar-la molt positivament. Però alguna veu es lamentà que hi mancaven les previsions per a poder-la desplegar adequadament. La SF de l'IEC solament podrà fer la feina que s'ha imposat i que té el deure de fer si compta amb el suport ineludible per a poder complir les seves funcions.

Seria una llàstima que en una tasca que honora tant el nostre Parlament, que els honora tant a vostès, hi hagués mancances que impedissin que es pogués aplicar convenientment.

Els recursos que s'hi puguin dedicar —i ja sé que el que diré és un tòpic— no seran mai despeses, sinó inversions que aportaran guanys a la justícia, a la llibertat, a la democràcia, a la igualtat, a la solidaritat.